

Hva kjennetegner en god undersøkelse og plan for behandling?

Asbjørn Jokstad
Institutt for Klinisk Odontologi, Tromsø

Riktig rekkefølge

1. Hvorfor oppsøker pasienten behandler?
  2. Pasientopplysninger – ("*Anamnese*" (*latin*))
  3. Klinisk undersøkelse – ("*Status presens*" (*latin*))
  4. Differensialdiagnose(r) – behov, supplerende undersøkelser?
  5. Sannsynlig diagnose(r) i henhold til ICD10 (eller ICD10-DA)
  6. Vurdere sannsynlig pasient-kooperasjon
  7. Definere målsetning for behandlingen
  8. Planlegge behandling ut fra målsetning
  9. Utføre behandling
  10. Plan for videre behandling
-

1. Hvorfor oppsøker pasienten behandler?

Innled gjerne med: "Hva kan jeg gjøre for deg?"

1. Hovedplage ("Chief complaint" (CC))

2. Historikk, plage ("History of chief complaint (HCC))

2. Pasientopplysninger – *lat. "Anamnese"*

Sekvens: "fra det ytre mot det indre" (med fokus på problem)

- ▶ Oral & generell helse, historikk
- ▶ Oral & generell helse, for tiden
- ▶ Legemidler, rusmidler, røyk (inkl. historikk)
- ▶ Relevante sosiale bakgrunnsfaktorer
- ▶ Relevante subjektiv opplevelser (= "*symptomer*")
  - Munnhygiene, Fluorbruk,
  - Evt. smerte, kvantitet/kvalitet, o.a.
  - Smak, lukt
  - Munntørrhet
  - O.a.

- ▶ Kan gjøres verbalt, bruk av skjema, (strukturerte) spørsmål, VAS, osv.

3. Klinisk undersøkelse *-lat.* "Status presens"

Sekvens: "fra det ytre mot det indre" "(med fokus på problem)

1. Generelt (nervøsitet, kooperasjon, preferanser, o.a.)
2. Hode-hals-kjeveledd (form, symmetri, (para)funksjon, o.a.)
3. Ansikt (e.g. symmetri, fylde, funksjon, smil, o.a.)
4. Oralt, dvs. Mucosa, lepper, tunge, gingiva, saliva, o.a.
5. Tannsett og okklusjon/artikulasjon (MT, $\updownarrow$, $\swarrow$, Diastem, VDO, Plan $\sphericalangle$, Bitt, Førings, o.a.)
6. Enkelttenner (OH, BOP, PI, PD, Mobil, Furk., Retrac., DS, TLS, Vitalitet, o.a.)
7. Intra/ekstra-koronale fyllinger/proteser (e.g. USPHS)
8. "Rutine"-røntgen (B.W.) (DS, PD, Fyll, Endo, Sinus, o.a.)

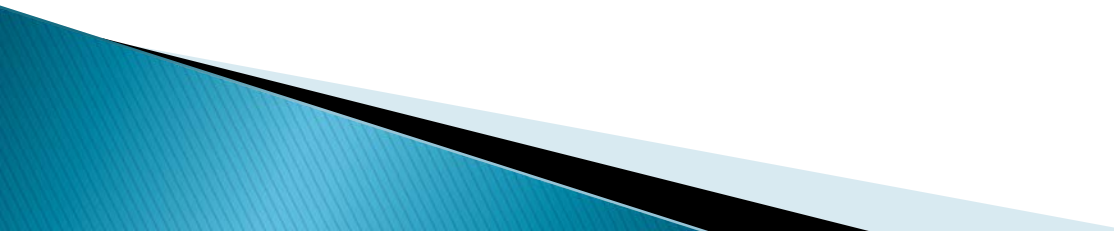
4. Differensialdiagnostikk & vurdere supplerende undersøkelser

- ▶ (Tentativ(e)) diagnoser ihht ICD-10 eller -DA

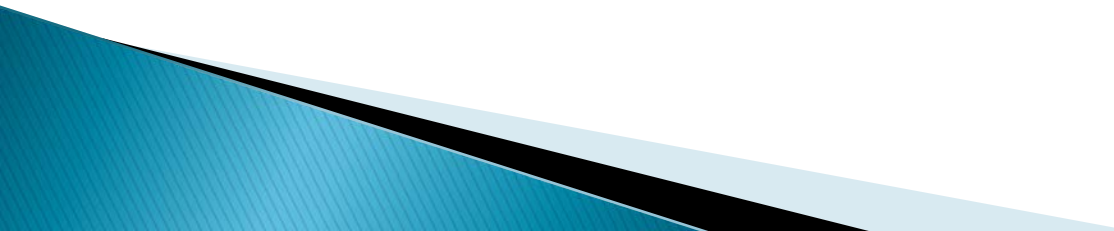
Aktuelle supplerende undersøkelser, bl.a.:

- ▶ Røntgen (P.A., O.P.G., Keph., C.B.C.T., annet)
- ▶ Saliva-kvalitet/kvantitet
- ▶ Saliva-mikrobiell
- ▶ Kosthold-analyse
- ▶ Systematisk muskel-palpasjon
- ▶ Avtrykk&bitt-indeks til modell & artikulatør
- ▶ Ved kompleks behandling:
  - Modell -nivellering/oppvoksning av forventet resultat
  - Digital modellering av forventet resultat

5. Diagnose(r) ihht ICD10 eller -DA

- ▶ (Tentativ(e)) Diagnose(r)
  - ▶ Alternative diagnoser

  - ▶ Hvis det skal henvises til en annen helseprofesjon eller til spesialist skal det lages et resyme av pasientopplysninger (anamnese) og kliniske funn (status) og diagnose(r)

  - ▶ Tentativ(e) diagnose(r) er akseptabelt
-

6. Vurdering av pasient–kooperasjon

- ▶ Oral Helse – kunnskap og forståelse
  - ▶ Samarbeids–potensiale
  - ▶ Ønsker og behov
  - ▶ Muligheter/realitetssans
-
- ▶ Pasientens synspunkter og forventninger til behandling
-

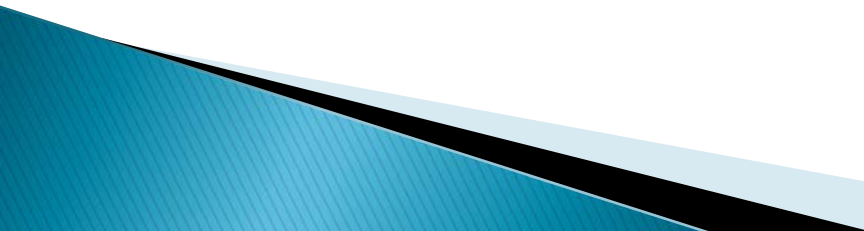
7. Definere målsetning for behandlingen

1. Profylaktiske mål
  2. Operative mål
  3. Kontrollerbare mål
-
- ▶ Dokumentert i journalen at dette er gjort i samråd med pasienten

8. Planlegge behandling ut fra målsetning

- ▶ Anbefalt behandlingsplan (-sekvens /-faser)
- ▶ Begrunnelse for anbefalt behandlingsplan (målsetning, prognose, risiko, forventet resultat, senere vedlikehold, kostnader)
- ▶ Potensielle problemer og utfordringer på grunn av anamnese- eller status presens-forhold
- ▶ Alternativ(e) behandlingsplan(er)

- ▶ Enkelttann prognose, skale fra 1 til 5:
håpløs/dårlig /tvilsom/brukbar/god

9. Utføre behandling

- ▶ Evt. tentativ behandling & revurdering av målsetninger
  - ▶ Profylakse
  - ▶ Pre-operativt
  - ▶ Operativt (dokumentert foto- & radiografisk)
  - ▶ Hjelp til selvhjelp
  - ▶ Evt. endringer i opprinnelig behandlingsplan
  - ▶ Totalvurdering av utført behandling
-

10. Plan for videre behandling, eller oppfølging

- ▶ Eventuell rest-behandling
  - ▶ Motivere for etterkontroller
  - ▶ Forklare behov for mulig vedlikehold og fremtidige kostnader
-